

תפילת חנוכה

מצות נר חנוכה משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק . כת' הר' יצחק אלפסי ז"ל שיעור זה הוא [כדי לדלוק] חצי שעה והוא שמינית ביצה . וגמרי' להא מלתא מן הנרות שהיו במקדש שהיה בכל נר ונר חצי לוג שהוא שלש ביצים והם כ"ד חצאי שעות חלק הבצים לכ"ד חלקים הרי כל ביצה וביצה חלקים והמוסיף הרי זה משובח מפני שאין כל אדם יודע לשער שיעור זה .. ונהגו להדליק נר באותו הבית שנר חנוכה דלוק בתוכו . ומשמע שמנהג זה הוא מפני שאסור להשתמש לאורה . יש מן הנשים שאין עושות מלאכה כל זמן שנרות חנוכה דולקות ומשמע כדי שלא ישתמש לאורה .. נהגו בליל ראשון להניח הנר בצד שמאל של מדליק בראש הכלי אשר לפתח . ובליל השני סמוך לו כדי שיתחיל מן הנר השני שהוא לצד ימין וידליק לפניו ואין לו לאחר ידו ושידליק באותו הנר חדש ולא בנר שכבר ברך פעם אחרת וכן בכל הנרות הראשונות בענין שברך תחלה על הנר שמתחדש על הלילה כך שמענו בשם הרב ר' שמואל בר' דוד ז"ל .. גם נהגו לשרוף הפתילות ושירי השמן ועושין מהן מדורה בפני עצמה אע"ג דקימ' לן תשמישי קדושה אין נגנזין כתשמישי קדושה שוינהו רבנן ונגנזין .. וחייב להזכיר של חנוכה במוסף ראש חדש טבת או שבת כי יום הוא שהתחייב בארבע תפלות דאמר' [=אמר רבי] יהושע בן לוי יום הכפורים שחל להיות בשבת המתפלל תפלת נעילה צריך להזכיר של שבת כי יום שנתחייב בחמש תפלות .. ושבת שיש בה שלש תורות קורין ראשונה ענין היום . והשני בראש חדש . ובשלישי בחנוכה . וכן באדר .. אבל לענין אפטרותא מפטירין בחנוכה אע"ג דראש חדש תדיר . ונותנין טעם כי לעולם מפטירין על מה שקרא בספר אחרון . אי נמי כי המפטיר מפטיר על הספר שקרא שהוא חנוכה .. מנהגות: כשחל חנוכה בשבת צריך שידליק נר חנוכה קודם נר השבת שאם הדליק נר של שבת תחלה אין לו להדליק נר של חנוכה לפי שכבר קבל בהדלקת נר שבת שלא לעשות מלאכה . ונראה דהיכא שלא להבדיל ולא קבל עליו שלא לעשות מלאכה אך התנה שידליק אחרי כן של חנוכה שמותר מדקאמ' מי בדלת . משמע שברשותו הוא אם ירצה לקבל ואם לאו לא יקבל .. מנהיג: נר חנוכה משמאל בכניסתו לביתו כדי שתהא מזוזה מימין

דר בעליה מניחה בחלון הסמוכה לרשות הרבים ובשעת הסכנה מניחה באיזה מקום שיוכל כדי שלא יבא לידי סכנה . וצריך שידליק אותה בן דעת ואשה חייבת להדליקה מפני שאף הן היו באותו הנס . ובית שיש לו שני פתחים שיוצאים לשתי מבואות חייב להדליק בכל אחד ואחד אבל אם הם מצד אחד אין צריך אלא באחד מהן . וצריך נר אחד להשתמש לאורה מפני שהוא אסור להשתמש לנר חנוכה ואפי' למנות מעות . ואם כבתה מיד שהדליקה אחר שפירש עצמו מהן אינו חייב להדליקה פעם אחרת כי השיעור שנתנו חכמים ז"ל עד שתכלה רגל מן השוק לא אמרו אלא שצריך לתת שמן בנר כדי שתהא דולקת והולכת עד זה השיעור או גם כן אם לא הדליק מיד ששקעה חמה יכול להדליק עד זה השיעור ואם היתה דולקת והולכת עד זה השיעור ורצה להינות ממנה או להשתמש לאורה הרשות בידו:

ואכסנאי חייב בנר חנוכה כל זמן שאינו נשוי ואם הוא נשוי פטור . והשיעור שאמרנו להדלקתן הוא עד כדי הלוך מיל וזה הוא השיעור עד שתכלה רגל מן השוק . ויש אומ' שהוא עד הלוך פרסה . ונר חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה פסולה כסוכה וכמבוי . והרגיל בנר חנוכה הווין לו בנים תלמידי חכמים שנ' כי נר מצוה ותורה אור . וצריך להזכיר על הנסים בכל פעם ופעם שיתפלל ביוצר במוסף במנחה בערבית בשבת ובראש חדש והיכן אומרו בהודאה שכן אמרו חכמים ז"ל נותן הודאה על מה שעבר וצוהק על מה שעתיד להיות . על כן אומרו במודים כשיגיע כי מעולם קוינו לך . יאמר על הנסים וכו' . וגומ' התפלה וגומ' ההלל . ומוציאין בכל יום ספר תורה וקורא בו ג' גברי . ובשבת מוצאין שני ספרים וקוראין באחד בפרש'ת היום ז' גברי ואומ' קדיש . ובשני קורא בו המפטיר בקרבן היום ומפטיר רני ושמחי . ואם באו שתי שבתות בחנוכה שבת ראשונה מפטיר "רני ושמחי" ושבת שניה "ויעש חירום" . ואם בא יום ראשון בשבת מפטיר קורא מן "כה תברכו" עד "זה קרבן נחשון" . ואם בא ראש חדש וחנוכה ביום שבת מוציא שלשה